

Robot dinamikus modellje: Descartes-koordinátákban:

$$\bar{H} \ddot{q} + \bar{h} = \bar{\tau}$$

$\bar{F}$ ált. erő a TCP-ben
 $\bar{J}$ a Jacobi-mátrix TCP-ig

$\left(\frac{d\bar{J}}{dt} \right)$

$$\dot{\bar{x}} = \bar{J} \cdot \dot{q}; \quad \ddot{\bar{x}} = \bar{J} \cdot \ddot{q} + \underbrace{\frac{d\bar{J}}{dt}}_{\text{Din}} \cdot \dot{q} = \bar{J} \cdot \ddot{q} + \underbrace{\begin{pmatrix} 0 \\ \phi \end{pmatrix}}_{\text{Din}} \Rightarrow \ddot{q} = \bar{J}^{-1} (\ddot{\bar{x}} - \bar{a})$$

$$\bar{H} \bar{J}^{-1} (\ddot{\bar{x}} - \bar{a}) + \bar{h} = \bar{J}^T \bar{F}$$

$$\bar{H}^* := \underbrace{(\bar{J}^T)^{-1}}_{\bar{J}^{-T}} \bar{H} \bar{J}^{-1} = \bar{J}^{-T} \bar{H} \bar{J}^{-1} \quad \bar{h}^* := \bar{J}^{-T} \bar{h} - \bar{H}^* \bar{a}$$

$$\Rightarrow \boxed{\bar{H}^* \ddot{\bar{x}} + \bar{h}^* = \bar{F}}; \quad \boxed{\bar{H}^* = \bar{J}^{-T} \bar{H} \bar{J}^{-1}; \quad \bar{h}^* = \bar{J}^{-T} \bar{h} - \bar{H}^* \bar{a}}$$

$$\bar{H}^* \ddot{\bar{x}} + \bar{h}^* = \bar{F} \quad (\text{robot})$$

Szabad mozgás nemlineáris szabályozása

Irányítás: $\boxed{\bar{F} := \bar{H}^* \bar{u}^* + \bar{h}^*}$ (centralizált szabályozó)

Zárt rendszer (ZR): $\bar{H}^* \ddot{\bar{x}} + \bar{h}^* = \bar{H}^* \bar{u}^* + \bar{h}^*, \quad \exists \bar{H}^* \bar{u}^* = \bar{F}$

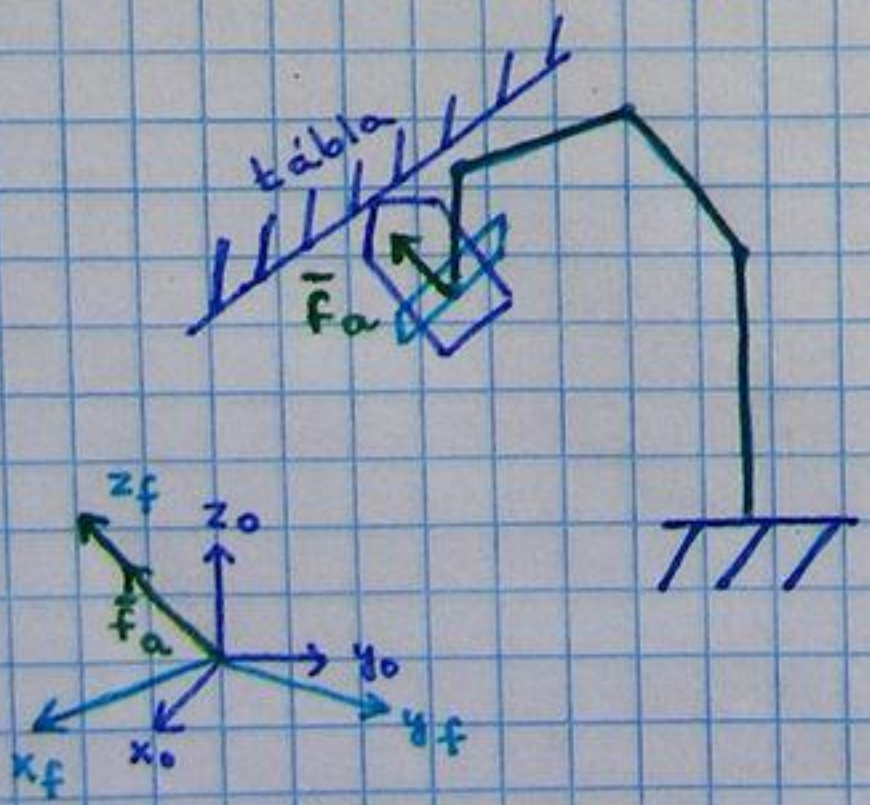
$$\ddot{\bar{x}} = \bar{u}^* \iff \ddot{x}_i = u_i^*, \quad i=1, \dots, 6 \quad (\text{szétcsatolt kétfősintegrátorok})$$

Decentralizált: $u_i^* := \ddot{x}_{ac} + \text{PID} = \ddot{x}_{ac} + k_{pc}(x_{ac} - x_c) + k_{\int} \int_0^T (x_{ac} - x_c) dz + k_{oi}(x_{ac} - x_c)$

$$\boxed{u_i^* = \ddot{x}_{ac} + k_{pc}(x_{ac} - x_c) + k_{\int} \int_0^T (x_{ac} - x_c) dz + k_{oi}(x_{ac} - x_c)}$$

$$\boxed{\bar{\tau} := \bar{J}^T \bar{F} = \bar{H} \bar{J}^{-1} (\bar{u}^* - \bar{a}) + \bar{h}} \quad (\text{implementálás})$$

pl.: táblára krétával író robotkar
 $\bar{F}$ erő: ne legyen túl gyenge (levegőbe írás) sem erős (török a kréta)

Operációs tér módszer (Khatib)

Pozíció specifikációs mátrix:

$$\bar{\Sigma}_f = \begin{bmatrix} \delta_x & 0 & 0 \\ 0 & \delta_y & 0 \\ 0 & 0 & \delta_z \end{bmatrix}$$

$\delta_x = 1$, ha x_f irányban szabad mozgás lehet stb.

Erő specifikációs mátrix: $\bar{\Sigma}_f = \bar{I} - \bar{\Sigma}_f$

$$K_f \xrightarrow{\bar{A}_f} K_\sigma \quad \bar{v}_f = \bar{A}_f \bar{S}_\sigma$$

Hasonlóan: $\bar{v}_a$ spec. nyomatek, $\bar{\Sigma}_z$, $\bar{\Sigma}_z$, K_z , $\bar{A}_z$

$$K_z \xrightarrow{\bar{A}_z} K_\sigma \quad \bar{v}_z = \bar{A}_z \bar{S}_\sigma$$

- $\bar{x}_a - \bar{x}$ poz. / orient. hiba és $\bar{F}_a - \bar{F}$ erő / nyomatek hiba számítása K_σ -ban
- hibák átvizsgálása K_f, K_z -ba
- nem irányítható hibák elhanyagolása (nullázása) K_f, K_z -ban a másik mátrixok figyelembevételével viszsa
- megmaradt hibák áttranszformálása K_σ -ba

Általánosított feladat spec. mátrixok:

$$\bar{S} = \begin{bmatrix} \bar{A}_f^T & \bar{\Sigma}_f & \bar{A}_f \\ 0 & 0 & 0 \\ \bar{A}_z^T & \bar{\Sigma}_z & \bar{A}_z \end{bmatrix}$$

$$\bar{S} = \begin{bmatrix} \bar{A}_f^T & \bar{\Sigma}_f & \bar{A}_f \\ 0 & 0 & 0 \\ \bar{A}_z^T & \bar{\Sigma}_z & \bar{A}_z \end{bmatrix}$$

$$\bar{F} := \bar{F}_{\text{mozgás}} + \bar{F}_{\text{ccgf}} + \bar{F}_{\text{aktív}}$$

$$\bar{F}_{\text{mozgás}} := \hat{H}^* \bar{S} \bar{u}_{\text{mozgás}}^*$$

$$\bar{F}_{\text{ccgf}} := \hat{h}^*$$

$$\bar{F}_{\text{aktív}} := \hat{S} \bar{u}_{\text{aktív}}^* + \hat{I}^* \hat{S} \bar{u}_{\text{csillapítás}}^*$$

$$\bar{u}_{\text{mozgás}}^* := \ddot{\bar{x}}_a + \text{PID} = \ddot{\bar{x}}_a + k_p (\bar{x}_a - \bar{x}) + k_I \int_0^t (\bar{x}_a - \bar{x}) dt + k_D (\dot{\bar{x}}_a - \dot{\bar{x}})$$

$$\bar{u}_{\text{aktív}}^* := \bar{F}_a + \text{PI} = \bar{F}_a + k_{pp} (\bar{F}_a - \bar{F}) + k_{zp} \int_0^t (\bar{F}_a - \bar{F}) dt$$

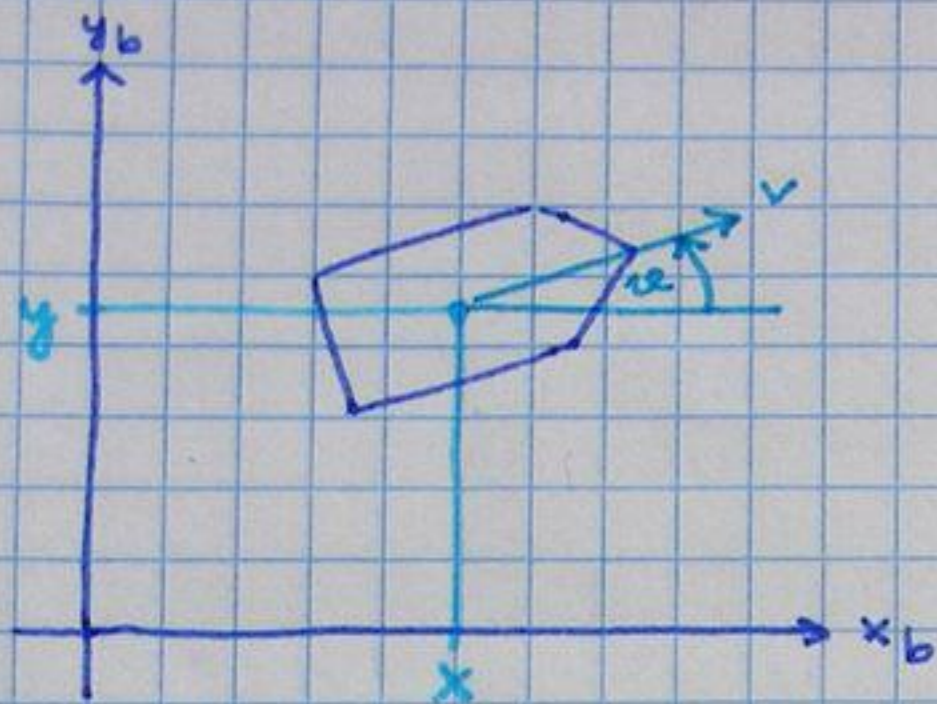
$$\bar{u}_{\text{csillapítás}}^* := -k_{vp} \dot{\bar{x}}$$

Implementálás:

$$\bar{z} := \bar{F}^T \bar{F} = \hat{H}^* \bar{F}^{-1} \left\{ \hat{S} \bar{u}_{\text{mozgás}}^* + \hat{S} \bar{u}_{\text{csillapítás}}^* - \bar{z} \right\} + \hat{F}^T \hat{S} \bar{u}_{\text{aktív}}^* + \hat{h}_{\text{ccgf}}$$

b: bázis koordinátarendszer

$$\dot{x} = v C_{12} e_j \quad \dot{y} = v S_{12} e_j \quad \dot{z} = w$$
$$\Leftrightarrow$$

$$\underbrace{\begin{pmatrix} \dot{x} \\ \dot{y} \\ \dot{z} \end{pmatrix}}_{\dot{N} \cdot \bar{N}} = \underbrace{\begin{bmatrix} C_{12} & 0 \\ S_{12} & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}}_{\bar{G}(\bar{z})} \underbrace{\begin{pmatrix} v \\ w \end{pmatrix}}_{\bar{E}} \Rightarrow \begin{matrix} \dot{N} \cdot \bar{N} \\ \dot{N} \cdot \bar{N} \end{matrix} = \begin{matrix} (x, y, z)^T \\ \bar{G}(\bar{z}) \bar{E} \end{matrix}$$

- Kétféle mozgás:
- helyzet szabályozás (lineáris állapot visszacsatolás $\checkmark$)
  - pályakövetés